

Tkaczyk, Wacław

Przed 250 rocznicą nadania praw miejskich Kałuszynowi

Notatki Płockie 13/2-46, 29-30

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W ramach porządkowania miasta w 1967 roku wykonano 4.630 m. kw. nawierzchni brukowej, 406 m kw. trylinki i 902 m kw. chodników. Utwardzono żużlem nawierzchnię 2 ulic o pow. 3.358 m. kw. oraz — całkowicie w czynie społecznym — drogę do schroniska PZW o pow. 3.200 m. kw. Wykonano 14 nowych elewacji budynków, 9 nieruchomości otrzymało nowe ogrodzenie z metalowymi bramami, wymieniono 5 starych źródeł ulicznych na wodę oraz uporządkowano wiele posesji.

W czynach społecznych, ogólnej wartości 743 tys. zł przy dotacji państwa 188 tys. zł z budżetu i z PTKKF 30 tys. zł, wykonano w roku ub. wiele prac, jak budowa głównych sieci wodociągowych na 3 ulicach o długości 1.560 mb., budowa odcinka kanalizacji o długości 146 mb., rozbudowa państwowego przedszkola, remont budynku i konserwacja urządzeń stadionu (koszt 80 tys. zł), zbudowanego w roku 1966 czynnem społecznym wartości 3.670 tys. zł. Na rok 1968 planujemy wykonanie szeregu zadań w czynach społecznych. Powołano już komitety, a na koncie w Banku Spółdzielczym zgromadzone środki pieniężne w kwocie około 130 tys. zł.

W miarę rozbudowy miasta planowo rozwija się handel i usługi. W roku 1967 Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” zbudowała

pawilon handlowy, a w roku bieżącym dokonała całkowitej modernizacji WDT. GS zmodernizowała również 2 restauracje i uruchomiła sezonowy punkt zaopatrzenia w schronisku PZW, realizując tym samym przedwyborczy postulat ludności. MHD w roku bieżącym odda do użytku pawilon gastronomiczny (kawiarnia) i 2 pawilony handlowe. Spółdzielnia Pracy „Użyteczność” zakończy budowę pawilonu usługowego, w którym mieścić się będzie punkt fotograficzny, punkt reperacji radia i telewizorów oraz gabinet kosmetyczny.

W roku 1967 oddano do użytku schronisko PZW nad Wisłą o 15 miejscach noclegowych w 7 umeblowanych pokojach, z salą widowiskową oraz pomieszczeniami gospodarczymi. Jest to murowany piętrowy budynek. Po zamknięciu ostrogi wiślanej wałem planujemy założenie przy schronisku PZW, na obszarze około 15 ha nieużytków, miejskiego parku z plażą i ośrodkiem campingowym.

Kończąc ten krótki przegląd dorobku i najbliższych zamierzeń Góry Kalwarii, trzeba podkreślić, że od szeregu lat w realizowaniu planów gospodarczych, społecznych i kulturalnych biorą czynny udział komisje rady, aktyw radnych, MKFJN, a szczególnie członkowie komitetów blokowych.

WACŁAW TKACZYK

PRZED 250 ROCZNICĄ NADANIA PRAW MIEJSKICH KAŁUSZYNOWI

Miasto obejmuje obszar 1206 ha, w tym 743 ha gruntów ornych. Zniszczone w 85 proc. podczas działań wojennych, liczy obecnie 2578 mieszkańców. Z rolnictwa utrzymuje się 758 osób, a w gospodarce uspołecznionej poza rolnictwem pracuje 414 osób. Na terenie miasta istnieje 10 zakładów przemysłowych, w tym 1 uruchomiony w 1967 roku. Wartość produkcji tych zakładów wyniosła w roku ub. 43,9 mln zł, a zatrudniały one 220 osób. Zakłada się, że w bieżącym roku nastąpi wzrost wartości produkcji do kwoty 48,3 mln zł, a zatrudnienia — do 246 osób. Niemniej nadwyżkę siły roboczej w mieście szacujemy na około 300 osób, w tym 220 kobiet. MRN i jej Prezydium stara się więc maksymalnie wykorzystać szansę, jaką daje przynajmniej miastu fundusz aktywizacyjny.

W roku bieżącym przy pomocy funduszu aktywizacyjnego miasto nasze otrzyma kosztem około 1,5 mln zł pawilon pracy nakładczej Siedleckich Zakładów Zabawkarskich, zakład produkcyjno-usługowy Wielobranżowej Spółdzielni Inwalidów im. „Obrońców Pokoju”, za 3,8 mln zł o zatrudnieniu docelowym 130 osób oraz w budynku po mieszalni pasz „Bacutil” zakład produkcyjny Warszawskich Wojewódzkich Zakładów Skórzanych, kosztem 2 mln zł, zatrudniającego 220 osób. Ponadto Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” przystępuje do budowy

pawilonu usług wielobranżowych za kwotę 1,5 mln zł. Trzeba tutaj dodać, że nakłady inwestycyjne na rok 1968 wyniosą ogółem ponad 8 mln zł i będą przeszło dwukrotnie wyższe niż w roku ubiegłym.

Aktywizowanie gospodarce miasta wymaga uporządkowania wielu spraw komunalnych i mieszkaniowych. Budżet miejski zamknął się w 1967 roku po stronie przychodów kwotą ponad 3 mln zł, a rozchodów — niespełna 2,8 mln zł. Najwięcej, bo ponad 1 mln zł, wydatkowano na remonty ulic, następnie ponad 177 tys. zł na remonty budynków mieszkalnych.

Kałuszyn spełnia w chwili obecnej rolę ośrodka gospodarczego dla 4 okolicznych gromad, z których rolnicy zaopatrują się w miejscowych sklepach i korzystają z usług poszczególnych zakładów i instytucji. Istnieje tutaj ogółem 30 sklepów sprzedaży detalicznej różnych branż, w tym 4 państwowe, 21 spółdzielczych i 5 prywatnych oraz 8 uspołecznionych zakładów usługowych i 50 indywidualnych zakładów rzemieślniczych różnych branż. W części miasta typowo rolniczej działa kółko rolnicze, wyposażone w sprzęt mechaniczny. W roku bieżącym planuje się stworzenie tutaj międzykółkowej bazy maszynowej. Mieszkańcy okolicznych wsi korzystają również z miejscowego rejonowego ośrodka zdrowia, przy którym czynny jest ga-

binet dentystyczny, a w roku bieżącym powstanie laboratorium analityczne.

W domu kultury w Kałuszynie mieści się kino o 200 miejscach, świetlica i klubo-kawiarnia. Służy on nie tylko społeczeństwu miasta, ale i najbliższej okolicy. W świetlicy Domu Kultury prowadzony jest w okresie jesienno-zimowym stały punkt odczytowy TWP. Odczyty o różnej tematyce odbywają się co tydzień. Ponadto organizowane są spotkania z pisarzami, działaczami społecznymi, politycznymi i gospodarczymi. W domu kultury odbywają się imprezy kulturalno-oświatowe, związane ze świętami państwowymi i obchodami rocznicowymi oraz wieczorki rozrywkowo-taneczne, występy teatralne i estradowe. Powstał tutaj chór męski, 2 zespoły wokalne żeńskie, 3 zespoły gitarowe i chór dziecięcy.

Dotychczasowy dorobek gospodarczy, społeczny i kulturalny zawdzięcza nasze miasto dużej aktywności MRN, jej komisji i radnych.

ZDZISŁAW GODLEWSKI

AKTYWIZACJA I PORZĄDKOWANIE LEGIONOWA

Miejska Rada Narodowa oraz jej Prezydium zrealizowały w 1967 roku, zgodnie z opracowanym planem aktywizacji Legionowa, szereg korzystnych dla miasta i jego mieszkańców zadań.

Do najważniejszych osiągnięć w roku ub. należy niewątpliwie budowa kanalizacji miejskiej, prowadzona przy pomocy finansowej miejscowych zakładów pracy. Przedsięwzięcie to ma duże znaczenie dla dalszego rozwoju miasta, a przede wszystkim spółdzielczości mieszkaniowej. Na poprawę zaś warunków drogowych i bezpieczeństwa komunikacji poważny wpływ ma rozpoczęta budowa wiaduktu na przelotowej trasie Warszawa—Pułtusk, której zakończenie przewidziano w listopadzie roku bież.

Celem zaspokojenia pilnych w naszym mieście potrzeb mieszkaniowych wiele wysiłków skierowało Prezydium MRN na uaktywnienie miejscowego Zarządu Powszechnej Spółdzielni Mieszkaniowej. W rezultacie przekazano już do użytku 2 bloki o 120 mieszkaniach i 356 izbach.

Wydatnej poprawie uległo zaopatrzenie ludności dzięki uruchomieniu szeregu nowych punktów handlowych i usługowych PSS, spółdzielczości wielobranżowej i rzemiosła prywatnego. Tak więc ludność miasta otrzymała nowoczesną piekarnię o zdolności produkcyjnej 6 ton pieczywa na 16 godzin, nowe sklepy rybne i sklepy z pieczywem, kioski spożywcze oraz kilka zakładów usługowych.

Dużo uwagi poświęciła Miejska Rada usprawnieniu gospodarki komunalnej i porządkowaniu miasta. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej otrzymało bazę, a więc garaże, magazyny, silosy, warsztat stolarski i pomieszczenia sanitarne, zbudowane kosztem 600 tys. zł.

Tak np. komisje wysunęły w roku ub. ogółem 55 wniosków, dotyczących dalszego rozwoju miasta, z których większość już została zrealizowana. Współpraca zaś radnych ze społeczeństwem szczególnie z komitetami blokowymi przyniosła poważne efekty. Oto ogólna wartość czynów społecznych ludności na rzecz miasta wyniosła w 1967 r. ogółem 879 tys. zł, a więc przeciętnie po 340 zł na 1 mieszkańca. W czynach społecznych prowadzone były prace przy budowie ulic, ogrodzeniu terenu wokół Domu Kultury, urządzeniu zieleńców i kwietników, założeniu lodowiska oraz przy opracowaniu dokumentacji na zadrzewienie miasta.

W roku bieżącym obchodzić będziemy 250-lecie nadania praw miejskich naszemu miastu. Prezydium MRN opracował w związku z tym plan dalszego porządkowania miasta, który zostanie przedłożony do zatwierdzenia na najbliższej sesji MRN. Przewiduje się, że wartość czynów społecznych w trakcie realizowania tego planu osiągnie kwotę około 1 mln zł.

Wyremontowane zostały pomieszczenia Poradni Przeciwgruźliczej, Izby Porodowej oraz wykonano zabezpieczające remonty w budynkach szkolnych. Trzeba tu dodać, że na przeprowadzenie remontów kapitalnych szkół MRN nie ma odpowiednich środków finansowych.

Inne prace na rzecz miasta to: modernizacja bazaru miejskiego i targowiska; utwardzenie 6300 m. kw. ulic, ułożenie 683 m. kw. chodnika, remont 25.700 m. kw. ulic i dróg, zainstalowanie 70 punktów świetlnych, założenie nowych trawników.

Wymienione pokrótce osiągnięcia miasta Legionowa należy zawdzięczać dobrze zorganizowanej współpracy radnych i działaczy Miejskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu z Radą Miejską i jej Prezydium. Z dużą pomocą, szczególnie w uporządkowaniu miasta, przychodzą komitety blokowe. Najwięcej inicjatywy przejawiają komitety Nr 12 i 13, które przystąpiły do zakładania ogródków jordanowskich, świetlic i prowadzenia punktów bibliotecznych. Trzeba tu jeszcze nadmienić, że miejscowe rzemiosło wykonało w czynie społecznym dla komitetów blokowych trwale tabliczki informacyjne i tablice ogłoszeniowe.

Dalsze zadania w zakresie aktywizacji i porządkowania miasta zostały ujęte w planie działania na rok bieżący. Do najważniejszych spośród nich należy zaliczyć: kontynuowanie budowy kanalizacji miejskiej, wprowadzenie do planu budowy wodociągów miejskich, oddanie do użytku 176 spółdzielczych lokali mieszkalnych, rozpoczęcie budowy bazy Miejskiego Przedsiębiorstwa Remontowo-Budowlanego oraz Urzędu Poczтового. W dalszym ciągu trwać